

ÖMÜR KURT

CEPHEYE KOŞAN AT

—
Roman
—

Ömür Kurt, 23 Nisan 1982 tarihinde Samsun'un Lâdik ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Yalova'nın Çınarcık ilçesinde tamamladı. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi, Radyo-Televizyon ve Sinema Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisansını Bahçeşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Küresel Siyaset ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yaptı. 2010 yılından bu yana Hürriyet Gazetesi'nin çocuk ve gençlere yönelik yayınlarında görev alan Kurt, Hürriyet gazetesinde aile-çocuk yazıları yazıyor ve Hürriyet TV'de yayımlanan 'Çocuklarla Bir Ömür' adlı programı hazırlayıp sunuyor. Yazarın 'Yaban Ördeği Ailesinin Göç Yolculuğu' adlı çocuk romanı, Gülten Dayıoğlu Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Vakfı tarafından 'Yılın Çocuk Romanı (2017)' ödülüne layık bulunmuştur.

Yazarın Doğan Çocuk Yayınları'ndan çıkan kitapları şunlardır: Rüzgârın Şarkısı, Kitap Tamircisi, Hayal Defterim, Gri Taçlı Turna Kuşu, Karaca ve Mucizeler Köyü, Karaca ve Yürüyen Köşk, Karaca ve Sihirli Orman.

CEPHEYE KOŞAN AT
Ömür Kurt

Yazan: Ömür Kurt
Editör: Keriman Güldiken

Yayın hakları: © 2023 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ekim 2023 / ISBN 978-625-6570-14-6
Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Sayfa uygulama: Yasemin Çatal
Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL
Tel. (212) 446 05 99
Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Cepheye Koşan At

Ömür Kurt

*Kurtuluş Savaşı,
kağrı çeken öküzlerle,
dörtmala koşan atlarla,
yük taşıyan eşeklerle,
dere tepe aşan katırlarla, mandalarla, develerle kazanıldı.
Bu kitabı, Milli Mücadelemizin bu hisli
kahramanlarına adıyorum.*

“Efendiler! Atlarınıza iyi bakınız. Kurtuluş Savaşı’mızın kazanılmasında bu ulvi canlıların çok büyük katkısı olmuştur.”

Mustafa Kemal Atatürk

“Kurtuluş Savaşı’nda hep yiğit askerlerimizden bahsedebiliriz. Zafere ve bağımsızlığa giden yolda en önde yürüyen Başkomutan Mustafa Kemal Paşa’yı anlatırız. Peki onu sırtında taşıyan, çok sevdiği atı Sakarya? Ya da birer masal kahramanı gibi yalın kılıç İzmir’e akan süvarilerin koşturduğu atlar? Onların da hakkı yok mudur aldığımız nefeste? Ömür Kurt bu kutsal serüveni işte bu görünmeyen kahramanların, süvarilerin can yoldaşı olan atların gözünden anlatmış. Alışılmadık, keyifli bir tarzda ve mükemmel bir anlatımla kaleme alınan bu romana bayıldım.”

Dr. Selim ERDOĞAN

Harp Coğrafyası Uzmanı

“Kurtuluş Savaşı, dâhi önder Mustafa Kemal Paşa’nın etrafında bir araya gelen halkın topyekûn mücadelesiyle kazanılmıştır. Türk milleti, samimi olarak inandığı bu mücadele için canını, malını ortaya koymuştur. Bugün adlarını tek tek

bilemediğimiz nice kahramana saygımızı her fırsatta dile getiriyoruz; ancak onların arasındaki sessiz kahramanları pek hatırlamıyoruz. Oysa hayvanlar, savaşın yıkım ve zorluk dolu günlerinde sadece insanların yoldaşı değil, aynı zamanda direnişin ve savaşın başkahramanlarıydı. Türk Kurtuluş Savaşı anlatımına büyük yenilik getiren bu eser, savaşın insanlık üzerindeki etkilerinin ötesine geçiyor; cephe arkasında ne gibi mücadeleler verildiğini, hayvan hastanelerini, ameliyatları, kağrı kollarını, süvari birliklerini, veteriner hekimlerin mücadelesini de büyük bir titizlikle anlatıyor. Bu eseri her vatandaşımız dikkatle okumalıdır elbette ama Veterinerlik Fakültesi öğrencileri özellikle okumalıdır. Kitabı okurken, uzun yıllara yayılmış bir araştırma, emek ve dil ustalığı göreceksiniz.”

Erol KABİL

Veteriner Hekim, Tarih Araştırmacısı

Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü (Bakteriyolojihane-i Baytari)

Birinci Bölüm
Gülcemâl

10 Ağustos 1921 Kırıkkale-Bedesten Köyü

AYLARDIR güneşin altında kavrulan toprak cansızdı. Ağaçların yılgın dallarına tutunmuş birkaç yaprak, rüzgârın sarsıntısıyla hışırdıyordu. Kurumuş otlar, yelin üflemesiyle ötelere savrulurken bozkırın ıssızlığını bir at kişnemesi bozdu. Karıncalar topraktaki çatlakların arasına kaçıştı, gölgesi toprağın üzerinde seğirten bir at, köye doğru koşturdu. Ötelerde görünen evler, baharını yitirmiş kerpiç damlarıyla yaz yorgunuydu.

Gülbüz at, zamanın durduğu bu yerde dörtnala koşarken, demir pabuçlarının çıkardığı sesler bir bandonun resmi geçidini andırıyordu. Sıcak bunaltıcıydı. Biraz daha koşturdu, yavaşladı ve sakın adımlarla ötedeki söğüt ağacının altına doğru yürüyerek gölgesine sığındı. Dişleriyle ağacın dibine tutunmuş az sayıdaki ottan birazını kopardı, yedi. Durdu, dinlendi.

Anadolu bozkırına aylardır tek damla yağmur düşmemişti. Toprak tüm suyunu çekmiş, ovalar kurumuştu. Ortalık sessiz ve ıssızdı. Toprağın canı çekiliyordu. Sıcağın en bunaltıcı anında bir gök gürültüsü duyuldu. Bu, aylar sonra duyulan ilk gök

gürültüsüydü. Bulutlar kısa süre sonra güneşin yüzünü kapayıp ortalığa can saçtı. Yağmur saatlerce dinmedi. Cana susamış toprak yağmur suyunu kana kana içti. Yağmurla birlikte ıssız köy birden hareketlendi. Yaşlı kadınlar ellerini kaldırmak için kapı önlerine çıktılar. Dualar edip, suyu verene şükrediyorlardı.

Söğüdün altında dinlenen kısrak da başını yukarı kaldırdı. Yağmur dinene kadar yerinden kıpırdamadı. İkinci sonrasında bir ıslık sesiyle kulakları dikleşti, kükreyip rüzgâr gibi esti. Kısa süre sonra köydeki evlerden birinin ahırının önünde durdu. On, on bir yaşlarında bir çocuk ona yaklaştı, başını okşadı.

“Nerelerdesin bunca saattir?”

Kısrak anlamışçasına gözlerini kırıştırdı. Sonra uysal başını yavaşça öne eğdi. Ahırın önündeki yalağa uzanıp birkaç yudum su içti. Çocuk koştu, ahırın kapısında asılı olan kaşığı alıp atı tımar etmeye başladı. Kahverengi parlak tüylerini yavaşça tarıyor, bir yandan onu okşuyor, seviyor ve onunla konuşuyordu:

“Aferin kızım, aferin... Benim güzel kızım, tatlı kızım...”

Çocuk onu sevdikçe at göneniyor, sahibinin sevgisine uysallığıyla karşılık veriyordu. Yağmurun ıslattığı toprak çamur olmuş, atın her yerine sıçramıştı. Çocuk bir bakraç su aldı, çamurları bir bir silip kısrakı iyice temizledi, üzerindeki kiri pası attı. Yaptığı işe öylesine dalmıştı ki üzerinde şalvarı ve kara cepkeniyle sarıklı bir ihtiyarın onlara doğru geldiğini görmedi. İhtiyar ağır ağır yaklaşıp bastonunu iki kez yere vurunca çocuk dönüp baktı.

“Sen miydin dede?”

“Gel hele...” dedi ihtiyar. Arkasını döndü, ötedeki merdivenlere doğru yürüdü. Basamaklara çöküp oturdu. Çocuk da peşinden gitti, onun yanına oturdu.

İhtiyarın bakışları derinleşti. “Evlat... Vatanı düşman sardı. Ülke kaynıyor. Elde yok, avuçta yok. Milletimiz zora düştü. Köy meydanında adamlar toplanmış, halleri perişan,” dedi.

Çocuğun küçük omuzlarına bir ağırlık çöküverdi.

“Ne yapacağız dede?”

“Herkes elinde avucunda ne varsa cepheye yollayacak yavrum. Arpayı buğdayı da atı eşeği de... Yok başka çaresi bu işin.”

Çocuk, anlamışçasına Gülcemâl’e baktı.

“Bu güzel kırsağın atası da Kafkas cephesine gitmişti. Gürbüz bir attı o da. Bir koşardı ki sorma gitsin... Baban, atın sırtına atladığı gibi cephe yoluna düştü.”

Çocuk başını öne eğdi, sessizce dedesini dinlemeye devam etti.

“Ama bu son direniş artık evlat. Ya savaşım kazanacağız ya da yok olacağız. Bu bir ölüm kalım mücadelesi...” dedi. Yere inen gözlerini avludaki toprağın üzerinde dolaştırdı. “Burası ata toprağı. Bırakılır mı hiç?”

Sesindeki çaresizlik, çocuğun ışık filizleri saçan gözlerini soldurmuştu.

İhtiyar adam bir an duraladı... “Eğer ki biz bu ata toprağından gidersek türküler susar, ozanlar dilsiz kalır evlâdım. Yunus Emre ölür, Karacaoğlan ölür, Pir Sultan ölür... Ne demiş Yunus Emre? ‘Aşk ile yola çıkmak ise niyetin, bela ile imtihan edilirsin.’ Önce kahr sonra ikram! Biz bu kahrı çekeceğiz, yazgı böyleymiş. Anladın mı yavrum?” dedi.

Çocuk, talihsiz başını öne eğdi.

O sırada köy meydanındaki hareketlilik devam ediyordu. Askerler, solgun yüzlerini taşıyan dik başlarıyla halkın arasına karıştı. Bir subay köylülere seslendi:

“Aziz vatanın kutsal topraklarına düşman çizmeleri bastı. O çizmelerin dokunduğu her yer cayır cayır yanıyor. Vatan elden gidiyor...”

Onun endişeli sesinden çıkan her sözcük, köylülerin yüreğine ateş gibi düştü.

“Ağlamayın analar! Bugün ağlama vakti değildir. Vatan sizden son bir fedakârlık ister. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa Tekalif-i Milliye ilan etmiştir. Bu, vatanın kurtuluşu için son çaredir. Erlerimizin ayakları üşüyor, çorap yok. Taşa basıyor, çarık yok. Yara sarmaya bez yok, düşmana hücum etmeye süngü yok. Evlatlarınız sizden derman bekler!”

“Evlat,” dedi köylülerden biri, “dermansız ihtiyarlardan derman bekliyorsun. Halimize bak. Yıllardır savaşlarda çürüdük.”

Ak saçlı analar ellerini açıp dua etmeye başladılar. Aylardır süren savaş sonucunda köyde yalnız ihtiyar adamlar, çocuklar ve kadınlar kalmıştı. Bir de hayvanlar...

“Bu son mücadeledir!” diye bağırdı subay, “Tekalif-i Milliye Kurulu, bedelleri sonradan ödenmek üzere mallarınızdan yüzde kırkını vatanın kurtuluşu için feda etmenizi bekliyor.”

Kalabalığın üstünde acı bir yel esti.

“Analar, atalar, bacılar... Türk ordusu sizin ordunuzdur. Evladınızı giydirir gibi giydirin onu, kundaktaki yavrunuzu besler gibi besleyin! Göreceksiniz muvaffak olacağız.”

Kalabalığın içinden, “İnşallah inşallah...” sesleri yükseldi.

Ak sakallı bir ihtiyar, çatallaşmış sesiyle bağırdı. “Evladım!” dedi, “bu topladığınız alet edevatı da biz taşıyacakmışız öyle mi?”

Subayın yüzünü çaresiz bir yakarış kapladı.

“Ordumuz ateş hattından bir an çekilse düşman içeri sokuluyor. Orduya yığınak yapacak olanlar bile yerinden kıpırdayamıyor. Bundan böyledir ki bu toprağın üstündeki her bir insan, kadın, erkek, çocuk; her bir at, eşek, öküz dahi askerdir. Eğer birlik olmazsak bu düşmanı söküp atamayız.”

Kadınlardan biri elini sinesine vurarak, “Ben taşırım evelallah!” dedi gür sesiyle. Biraz da çıkışarak, “Ben evlatlarıma cep-

hane de taşırım, ekmek de taşırım, fanila da... Neyimiz kaldı ey ahali! Ne düşünürsünüz? Düşman geldi düşmaaaan, buraya girince ne köy kalır ne can?" diye bağırırdı.

Onun bu hali kalabalığı uyandırmaya yetti de arttı bile.

"Allah razı olsun senden ana!" dedi subay.

Subayın baktığı yerden görünen, elinde avucunda ne varsa tüketmiş bir insan kalabalığından başka bir şey değildi. Çiçekli yazmalarının rengârenk görüntüsünün içinde solgun bir tomurcuğu andıran çehreleriyle kadınlar, köyün en acılı olanlarıydı. Her birinin bir yakını; evladı, eşi, akrabası cephede idi. Canlarına dayanmış olan düşmana karşı direnci de işte bu acıdan almışlardı.

"Oğul..." dedi ihtiyar bir ana, cesaret saçan sesiyle. "Benim iki yavrum cephede düşmanla dövüşüyor, erim Balkan Savaşı'nda şehit oldu. Bundan böyle beni de nefer bilin. Öküzlerimizi süreriz, kağnılarımızı çekeriz, o da yetmezse sırtımızda taşırız. Haktan gelen Hakka döner, bir canımız var," dedi.

Kimi, "Kocam cephede, ben de ona yetişeceğim, derman olacağım," diye bağırıyor, kimi, "İhtiyarım ama elim kolum tutuyor," diyordu.

Yeni gelinlerden biri subaya doğru yürüdü. Boynundaki beşi bir yerdeyi çıkardı, kınalı ellerinin arasına aldı ve subaya uzattı, "Kocam Kütahya'da savaşta. Bu ondan kalan tek varlığım, vatana feda olsun!" dedi.

Köylüler evlerine, ambarlarına, ağıllarına koştu. Kimi eşeğinin sırtına yüklediği arpayı buğdayı, kimi çeyizini, kimi ördüğü yün çorabı, kimi temiz fanılayı, pamuğu getirdi. Ak çemberinin üzerinden kınalı saçları sarkan ihtiyar bir ana, elleleriyle ördüğü birkaç çift yün çorabı askere uzattı. "Evlatlarımın ayakları üşümesin. Allah yardımcınız olsun yavrum," diye dua ederek, halsiz bedenini bastonuna dayadı. Bastonunun

varlığını da ancak o an fark edip bastonunu da askere uzattı. “Bunu da al oğul. Sakatlanan erlere dayanak olur,” dedi.

Askerler her bir yardımı tek tek yazdılar...

“Kunduracı Ali’den elli kuruş, kahveci Abdullah’tan yüz kuruş, Bakırcı Mehmet Usta’dan yetmiş beş kuruş, Berber İbrahim’den iki yüz kuruş, Hatice Ana’dan iki çuval buğday, Fadime Nine’den beş çift yün çorap...”

Bütün bir köy elinde avucunda ne varsa orduya veriyordu.

Ahmet, dedesiyle konuştuktan sonra koşarak köy meydanına gelmiş, olan biteni izliyordu. Yüzüne kara bulutlar çökmüş, gözleri kalabalığın telaşına dalmıştı. Sırtını, yorgun bir evin duvarına dayayıp, askerlere baktı. Ninesinin eteğine tutunmuş küçük bir kızın, bez bebeğini bir askere uzattığını görünce dayandığı yerden doğruldu, “Herkes sevdiğinden ayrılıyor,” diye mırıldandı. Ani bir kararla seğirtip koştu. Kerpiç evlerin sıralandığı köy yollarından geçti. Yol boyunca köylülerin ellerinde erzakla meydana gittiğini gördü. Karşılaştığı her bir yüzde bulut, her bir gözde yağmur vardı.

Eve vardığında ninesi Gülcemâl’in yelesine ve kuyruğuna kına yakıyordu. Dedesi de atın başını sıvazlıyordu. “Evlat...” dedi, “Gülcemâl cepheye gidiyor.”

Ahmet soluk soluğa kalmıştı. Ellerini kavuşturup yutkundu, hiç ses etmedi. Büyük insanlara mahsus bir ağırbaşlılıkla kısrağa yaklaştı. Güneşin ışığıyla parlayan tüylerini okşadı, ona gülümsedi, öptü.

“Ah oğul,” dedi ninesi, “Ben iki şehit verdim vatana. Elimizde yok avucumuzda yok. Askerimize vereceğimiz tek varlığımız bu kısraaktır.”

Dedesi, atın sırtına koşum takımlarını koydu. Eyerini, kırbacını, üzengisini özenle yerleştirdi. Atın yularını Ahmet’in eline verip, “Haydi” dedi, “zaman yok, gidelim.”

Kızıl şimşekler, solucanlar gibi kıvrılıyor, rüzgâr tozu toprağı savuruyordu. Süvariler, birer gülle gibi yere düşen yağmur damlalarından sırlıslıklam halde atlarına bindiler. Alay komutanının “İleriii!” demesiyle Karayel, bir rüzgâr gibi esti ve kavakların arasından görünmez bir yel gibi geçti. Kurşunlar vızıldıyor, atların nallarından çıkan gürültü, bir haykırış gibi etrafa dağılıyordu. Top gülleleri süvarilerin ortasına, önüne ardına düşüyor, kimi atlar açılan gediklere yuvarlanıyor, askerler toprağa karışıyordu.

Derken bir patlama daha oldu ve Karayel kendini bir anda yerde buldu. Karşı tepeden gelen bir top güllesi, önünde koca bir gedik açmış, Karayel açılan çukura yuvarlanmıştı. Şarapnel parçaları saplanan bedenini kaldırmaya çalışırken sırtında Mehmet Efe'nin olmadığını fark etti. Etrafına bakınca sahibinin biraz ileride toprağın koynunda acıyla yattığını gördü.

Ömür Kurt, Sakarya Muharebesi'nden düşmanın yurttan atılmasına kadarki süreçte Milli Mücadele'ye katılan bir atın öyküsünü, tarihi gerçeklere dayanarak, eşine az rastlanan bir bakış açısıyla anlatıyor.

QR kodu okutunuz

Dijital fiyat etiketi

Sertifika no: 44919

ISBN 978-625-6570-14-6

9 786256 570146

DK
Doğan
Kitap